

WSTRZĄS POURAZOWY

1. Pojęcie wstrząsu

Wstrząs urazowy cechuje się obniżeniem ciśnienia tętniczego wskutek zmniejszenia objętości krwi krążącej lub osocza w stopniu, który minimalizuje przepływ krwi przez naczynia włosowate, a w następstwie prowadzi do niedostatecznego utlenowania tkanek. Występuje ogólne załamanie się sił życiowych organizmu.

2. PRZYCZYNY WSTRZĄSU POURAZOWEGO

ciężkie obrażenia (krwotoki, poparzenia, złamania), utrata dużej ilości krwi i płynów ustrojowych, podrażnienie układu nerwowego, prowadzące do jego wyczerpania.

3. Czynniki sprzyjające rozwojowi wstrząsu

- ✓ Ból
- ✓ Zimno
- ✓ Przegrzanie
- ✓ Hałas
- ✓ Stres

4. ETAPY POWSTAWANIA WSTRZĄSU (PRZEBIEG)

a) Okres pobudzenia – faza pierwsza występuje w początkowej fazie wstrząsu, jest krótkotrwały; prawidłowe i dobrze wyczuwalne tętno, oddech spokojny i głęboki, poszkodowany dużo i chętnie mówi, wydaje się, że stan poszkodowanego jest dobry, poszkodowany nie chce leżeć, jest pobudzony ruchowo, staje się aktywny, a nawet agresywny.

b) Okres apatii – występuje w drugiej fazie wstrząsu, może utrzymywać się dłuższy czas; występuje depresja psychiczna, obniżenie i zahamowanie podstawowych czynności organizmu, skóra jest biała, zimna i lepka od potu, poszkodowany czuje się słabo, leży nieruchomo, niechętnie odpowiada, poszkodowany skarży się na ból, często jęczy, tętno staje się bardzo szybkie i słabe, oddech przyspiesza, występuje duszność i brak tchu, poszkodowany jest niespokojny i czuje się zagrożony.

5. POGŁĘBIENIE WSTRZĄSU MOŻE PROWADZIĆ DO:

silnego pragnienia, wymiotów, wystąpienia plam na skórze, rozszerzenia źrenic, zaburzenia orientacji, zaburzenia przytomności.

6. ZASADY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY PRZY WSTRZĄSIE

PAMIĘTAJ !!! Ratownik udzielający pierwszej pomocy przy wstrząsie powinien w pierwszej kolejności wezwać fachową pomoc medyczną i spróbować usunąć przyczynę, która wywołała wstrząs.

7. PIERWSZA POMOC PRZY WSTRZĄSIE

tamowanie krwotoków, wczesne opatrzenie ran, prawidłowe unieruchomienie złamań, ostrożne obchodzenie się z poszkodowanym w czasie udzielania pierwszej pomocy, ochrona przed wyziębieniem, ochrona przed przegrzaniem, ochrona wzroku przed promieniami słonecznymi.

8. CZYNNOŚCI ZWALCZAJĄCE WSTRZĄS

ułożyć poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej, zabezpieczyć go przed utratą ciepła i ewentualnie podać mu napoje (gorące, dobrze osłodzone; prawdziwą kawę lub herbatę), podać poszkodowanemu leki, które ma przy sobie (jeżeli nie ma przeciwwskazań), zapewnić wsparcie psychiczne. Nie wolno podawać płynów, ani środków przeciwbólowych osobom nieprzytomnym!!!

9. SPOSÓB UŁOŻENIA POSZKODOWANEGO W POZYCJI PRZECIWWSTRZĄSOWEJ

Pierwsza pomoc we wstrząsie:

Poszkodowanego należy ułożyć w pozycji antywstrząsowej. Polega ona na ułożeniu poszkodowanego na wznak i uniesieniu nóg nad poziom głowy na wysokość około 30-40 cm. Gdy poszkodowany jest nieprzytomny należy go ułożyć w pozycji bezpiecznej. Uwaga, pozycji antywstrząsowej nie wolno stosować przy podejrzeniu urazu kręgosłupa!

Pozycja przeciwwstrząsowa

10. POZYCJE PRZECIWWSTRZĄSOWE: pozycja czterokończynowa

11. ZAPAMIĘTAJ !!! W pozycji przeciwwstrząsowej nie wolno układać poszkodowanych, u których stwierdzono wstrząs: kardiogeny, wywołany obrażeniami czaszkowo-mózgowymi, spowodowany urazami brzucha, klatki piersiowej lub złamaniem kończyn dolnych.

12. INNE RODZAJE WSTRZĄSÓW

a) WSTRZĄS ANAFILAKTYCZNY

Wstrząs anafilaktyczny (uczuleniowy) – wywołany jest przez nagłą i gwałtowną reakcją alergiczną; jest skutkiem uczulenia na leki, środki chemiczne, jady owadów.

b. WSTRZĄS SEPTYCZNY Wstrząs septyczny – powstaje w wyniku zakażenia krwi bakteriami, grzybami, wirusami i pasożytami; objawy wstrząsu septycznego to: przyspieszenie oddechu, wysoka gorączka, pobudzenie psychiczne, obniżone ciśnienie krwi, przyspieszone, później niewyczuwalne tętno, blada i chłodna skóra, pot na skórze, niedrożność jelit.

c) WSTRZĄS KARDIOGENNY Wstrząs kardiogeny – wywołany jest spadkiem wydolności serca, w wyniku m.in. zawału mięśnia sercowego; objawami wstrząsu kardiogenego są: zimne kończyny, pocenie się, niepokój, lęk, przyspieszone słabe tętno, spadek ciśnienia krwi, zaburzenia świadomości, aż do jej utraty.

ZADANIA DO WYKONANIA W TEMACIE KLASA I NUMER Z DZIENNIKA + TERMIN

1. Co jest najczęstszą przyczyną wstrząsu. (wymień 2, numer zadania literki)

- a) Szok
- b) Duży ubytek krwi
- c) Podrażnienie układu nerwowego
- d) Niewyspanie
- e) Zawód mięsny
- f) Silne przeziębienie

2. Jakie są charakterystyczne objawy wstrząsu (wymień 5 numer pytania i literki)

- a) Zimna spocona skóra
- b) Pragnienie
- c) Gorączka suchość w ustach
- d) Kaszel
- e) Zaczerwienienie skóry
- f) Skoki temperatury
- g) Świszczący oddech
- h) Zaburzenia świadomości
- i) Błada skóra
- j) Ogólne osłabienie
- k) Złamanie kończyny
- l) Drapanie w gardle

3. Pozycja cztero kończynowa i przeciwwstrząsowa zapewnia / powoduje

- a) Napisz co

4. Wstrząs anafilaktyczny powstaje na wskutek (wymień 2, nr pytania i dwie literki)

- a) zakażenia krwi bakteriami
- b) uczuleniem na jady owadów
- c) spadkiem wydolności serca
- d) gwałtowną reakcją alergiczną
- e) rozległego oparzenia
- f) złamania kości udowej